

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 . . . . .
Negyedévre . . . . . 2 . . . . . 50 . . . . .
Egy hónapra . . . . . 1 . . . . .
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többeszer
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel.

A nemzet ünnepe.

Debreczen, decz. 1.

A nemzet szive ma Székesfejeváron lüktet, Ott ünneplik annak a magyar költőnek emlékét, a ki 100 év előtt pillantotta meg a napvilágot, szivta be először a magyar levegőt, felserdülve megindult azon az uton, mely az örök dicsőséghez a halhatatlansághoz vezetett.

Vörösmarty Mihályt dicsőíti ma Magyarország színe virága ékes szavakkal, s a dicsőítésből ritka egy értelműséggel veszi ki mindenki részét a ki imádság gyanánt veszi ajkára a Szózat költőjének igaz hódolattal körül övedezett nevét.

Én ebben az ünneplésben nemcsak a köteles hála és kegyelet megnyilatkozását látom, hanem a magyar fajnak, a magyar szellemnek szét nem rombolható erősségét, lelket emelő apotehosisát, fényes, igaz diadalát! Mert Vörösmartyt ünnepleni annyi, mint a magyarság oltárán lángoló tüzet szítani úgy, hogy annak égbe csapó lángja ország világ előtt hirdesse, a mit nekünk büszke önérettel kell vallanunk, hogy van bennünk élni hit, jog és erő.

Vörösmarty ünneplése a magyar szellem megizmosodásának legimpozánssabb kifejezése. Az ő neve és a mi nemzeti céljaink oly szoros, elválaszthatatlan kapcsot képeznek, hogy az egyik említése a másikat vonzza maga után.

Vörösmartynak egy bölcselő énekéről.

A »Debreczen« tárczája.

— Gondolatok a könyvtárban. —

Nagy ünnepre készül az ország. Százszentendős évfordulóját akarja méltón megülni egyik legnagyobb fia születésének, ki azon korban, mikor csak a honfű és kétségbeesés töltötte be a kebleket, reményl, akaratot, tudott önteni egy magyar nemzetbe.

— Megmozdul minden, lerakja hálójának adóját a hon kicsinyje, nagyja, mert csak ez együttes, a közös hála képes megköszönni mindazt, a mit ő tett értünk, hogy jelenünk áldásos, életünk boldog legyen.

Áttapozva Vörösmarty alkotásait előtünk áll az ember.

Egy férfi, ki ihletett lelkek minden küzdelmét, minden örömet, bánatát feltárja, — egy Übermensch, ki hitvalóságát adja a kételkedőknek, hogy erőt férfiaságot önsön szivükbe.

— Ő is szeretett: hazát, szülőt, kedvest szeretett forróbban tán, mint bárki más, ő is csalódott.

Hazáját aléltan kellett látnia, szülőt nyomorba dönté a sors, kedvesétől megfosztá a társadalom korlátja, és ő mégis bizott

Költészetének minden sora azt beszéli, hogy a magyar, szívében lelkében magyar! E nagyvilágon e kívül nincsen számunkra hely, ehez a földhöz köt bennünket lelkünk minden dobbanása, s azt a röögöt, melyet apáink vére szentelt meg a szabadsáért vívott csatákban, nekünk a munka verejtékével áztatva kell megbecsülnünk.

Ő nemcsak hogy megbecsülte, nemcsak hogy szerette szívének minden érdemével, de megszentelte annak minden részét lelkéből fakadt alkotásaival.

Zengett lantja jó és rossz időkben. A jó időben a jövőért, a rossz időben a jelenért. Izzó lelkének érzését öntötte bele hattyudalába, mely a magyar nép olyan kincse már mit rozsdá el nem emészti s Szózatának hangjai után feljajdulása megcsendül lelkünkben:

„Lesz még egyszer ünnep a világon!”

Igen lesz! Vörösmarty népének lesz egyszer még igaz, nagy ünnepe, melynek örömhángjai lehetnek a költő sirjába s elmondják neki eszméi fényes győzedelmét!

De már is ünnepe van. Az első ugyan, de nagy, magasztos! Egy ország ünnepe. A költő megjéjének székvérosában száll fel az oltár füstje az ég felé s belevegyül a hálaének hangjaiba, mely dicsőítése a nagynek, a költőnek.

Ha majd ércszobra a fővároknkban fogja hirdetni örök nagyságát, kettőzött lesz az ünnep fénye. A mai ün-

nepekben megvan a sziv, de abban a sziv a lelkesedés örömmárával fog összevegyülni s fel fogja rázni a még tespedő magyart, s egybe forrasztja szétválaszthatlanul.

Vörösmarty és a magyar nemzet igaz diadal ünnepe lesz az,

S. B.

Hogyan gazdálkodik a tanács.

Debreczen, 1900. decz. 1.

»A város nyomasztó pénzügyi viszonyainak oka a régi elavult kezelési rendszerben keresendő« — ezeket a szavakat hallottuk felolvasni abból a jegyzőkönyvből, melyet a város házipénztárának vizsgálatára kiküldött a bizottság egyik tagja dr. dr. Szántó Sámuel felügyelő bizottsági tag mondott a vizsgálat alkalmával.

Megszivlelésre érdemes szavak ezek s hogy mennyire valók beigazolást nyert a tegnapi közgyűlésen, mikor maga a tanács is beismerte, hogy így áll a dolog s Debreczen városa deficiittel dolgozik s ma olcap hitelét is elveszti. Igazán megbotránkozató dolog, hogy Debreczen, gazdaságra nézve az ország harmadik városa, deficiittel dolgozik.

Ki oka ennek, mi idézte ezt elő? Senki más, mint a tanács. Szomorú, hogy Debreczen városának olyan tisztviselői kara van, mely nem törődik semmivel, nem gondol a város polgárságának érdekeivel, jöletével hanem gazdálkodik a város vagyonával csak

erejében, bizott az igazságban és erősen sujtott nagy lelke vizsgálatára álmádozott egy szebb jövőről, mely álmokképeivel nemcsak magát, de nemzetét is boldoggá tudta tenni.

Belátott a mese jövőbe, költői lelke megsejtette mindazt, a mi jött, apostol volt és talált követőket; kik hittek, hogy minden a mi jött, így jön, mert így kell jönnie,

Mem csalódtak benne, igaz volt, a század utolsó évtizedei megvalósíták minden jóslatát, ma már örömteli háladással tekintünk vissza azon időkre, melyekben csak félve, a mult erények jutalmául mertek reményleni egy jobb kort: háladással, melynek legszebb koszorúját az ő fényes neve köré fűzzük.

Es e hála a legnagyobb eredmény, a legnagyobb jutalom, mi földi embert érhet. embertársai elismerik, hogy életének céjját megvájósítá.

Mert azon dicsőség, mit műveivel elért — mulandó, korszakos, a változó körülmények gyermeke nem tud lelkesedni többé eszméken, melyek jelentősek voltak a maiak — kal teljesen ellentetes viszonyok közt — a »Zalán futása« ma már csak az irodalom buvárlóinak s az iskola ijjuágnak olvasmánya. — mondja Gaal Mózes Vörösmartynak a

napokban megjelent életrajzában, — ilyen hosszú hősköltemény a mai reális korban, holt a hetköznapi emberek kenyérharczátársadalmi küzdelme, családi boldogsága vagy boldogtalansága érdekkel: nem kell senkinek.

Vörösmarty nevét nem művei, hanem azon nagy eredmények, miket műveivel elért, fogják fentartani örökké történelmünkben.

De egy, mintha nem is a régi, hanem a mai ember gondolatvilágából fakadna, melyben mintha a költő nemcsak a jövőt állapította, hanem a jövő eszméket is megsejtette volna; egy ének, melyet ma is oly érdekléssel olvashatunk, mint olvasták annak idején.

A »Gondolatok a könyvtárban«, hol panaszos lelke fájlalmanajdul fel, elpanaszolván az emberi lét sirvárságát, az értelem gyarlóságát, a tudomány semmisségét, melyben az igazságot, egyenlőséget, testvériséget, dást és örökkévalóságot, miúfres fantomokat, állítja élénk és az álnokság, hazugság uralkodását hirdeli.

Hat nem ugyanezt hirdetik a mai írók drámában, regényben egyaránt? Mikor ezek az egyes szereplő személyek jellemével a hátér, a keret egy-egy problémáját akarják megfejteni, nem az igazság, testvériség, stb. kérdései megoldásán fáradoznak-e? Hiszen akkor a »Gondolatok« szerzője egy modern fel-fogasu író!

Lapunk mai száma 10 oldalra terjed.

ugy mint a csáki szalmájával s költekeznek minden gondolkodás nélkül.

Már kezdjük azt is binni, hogy ennek a gazdagnak elhíresztelt városnak vagyona csak papíron van meg. Mert ha tényleg lenne, minthogy a nemes tanács állítja, nem fordulnának elő olyan borányos pénzügyi állapotok, mint a milyenek jelenleg — sajnos vannak. Ha a tanács helyesen, a város érdekeit szem előtt tartva gazdálkodott volna, Debreczennel ma nem így kellene kinézni. De éppen a tanács az, mely a város előrehaladását meggátolja. Talán az országnak egyetlen városa Debreczen, hol ilyen szomorú viszonyok uralkodnak.

A közgyűlésen védekeztek azok az urak — de hasztalanul, — nincs meg bennök az akarat, az energia — pedig olyan fizetést huznak, amilyen az ország egyetlen városában sincs, — hiányzik ott az erős kéz, mely megmutatná a helyes utat azoknak az uraknak, hogyan kell egy város előrehaladása érdekében munkálkodni — s ha így lenne, akkor nem fizetne a 20 millió vagyonnal bíró gazdag város polgársága 40% pótdadót s nem dolgoznék deficittel.

Nem vádolunk mi senkit visszaéléssel, sikasztással — szó sincs erről, de mi is azt mondjuk azt az egész város, régen, évek óta hangoztat, hogy rosszul, helytelenül gazdálkodik a tanács.

Nem üres szavak ezek, de így van!

Beleviszik a várost mindenbe. Ott van a két bérház.

Aczél Géza főmérnök ur dicső műve! Ő vitte be a várost ebbe a céltalan, krajezárt sem jövedelmező építkezésbe.

A két bérház építését senki sem óhajtotta. A főmérnök ur nagyot, emlékeztetést akart alkotni. Sikerült is neki! Debreczen

De lassuk a költeményt. Keserű életfilozofia csapong a tudományoknak szentelt csendes könyvtár-helyiségtől az életküzd-lem legaktantassabb színhelyig és javíthatatlan atkát latja mindenütt. — Míg nyomorra milliók születnek, néhány ezernek jut üdv a földön . . . A szocializmus nagy problémája . . . a könyvtárban! — mintha a szegyet éppen a fején találta volna, mondván: nem a vagyon elosztásában, hanem a tudás egyenlősítésében van letéve az egyedüli mód, mely az általános boldogsághoz vezet, — mintha érezne, hogy nem az egyenlő nagyságú birtok, az egyenlő foku képzettség teheti csak egyenlővé az embereket.

Milyen igaz és mily kivihetetlen, mint a szocializmus minden abrándképe a maga egészében. Nem elég munkálkodni, dolgozni, nem elég még magá a minden hatalmat képviselő pénz sem, hogy minden ember egyformán örülhessen annak, hogy el; a lélek gyönyöre, a tisztá tudás képes csak a föld gyermekeinek egy maga-abb, szebb életet varázolni.

Az igazi tudás? Hát hol az igazság, hol van az őszinteség a földön? Sehoh: hazug minden. Erény van írva a lapon, mely egykor zsvány ruhája volt, törvény a lazadók, hamis bírák, zsarnokok mezén . . . Irtoztató hazugság mindenütt. Nincsen erény, ártatlanság, törvény, mily nevelésegsek az olyan szavak, mint tudomány, szabadság, hűség, barátság, mintha nem is azon vallásos kor klasszicizmusan és romantikán nevelt költojét hallanánk, hanem Ibsen', Hauptmanni, Sudermann vagy Dreier.

Nincs igazság, nincs tudás, mondja és számandó az ember, mert nincs kiútja, melye a posványból a napfényre vergődhetnének. Elátkozza a mindenséget melynek hibait orvosolni képtelen és a pusztító láng martalekaul dobja

közönsége sohasem fogja elfeledni, hogy kidobott vele a főmérnök ur fél millió forintot. Felmillió forintba került a két bérház. A sok bolt helyiség üres.

A bérház ma a városnak 2 és 3/4% jövedelmele hoz, csak. Jövedelméről szó sincs, de még a befektetett tőkének kamatait sem hozza be a két bérház. — Szükség volt erre? — Nem tudta a tanács azt a pénzt máshova fordítani, mi szüksége van a tanácsnak arra, hogy mindenből üzletet csináljon? Miért van az, hogy egyik üzlettulajdonos fizet a bérházban 450 frtot egy helyiségeért, egy másik kinek bolt helyisége nagyobb se előbb is van a főtérhez 180 frtot. Tücheti e — ez már igazán visszaélés — a város közönsége, hogy ilvesmi előforduljon? Helyes gazdálkodás-e ez?

Szeszkereskedést tartanak fenn. Ötös bizottság — tanács tagok — van megbízva az ellenőrzéssel. Ez a bizottság, melynek kötelessége lenne minden hóban vizsgálatot tartani, nem törődik az egész üzlettel, soha vizsgálatot nem tartott s nem tart jelenben sem. A könyvek a legnagyobb rendetlenségben vannak. Eligazodni azokból nem lehet s ma sem tudjuk hoz e jövedelmet a szeszüzlet avagy nem. Az ötös bizottság — a tanács tagjai — tehát itt is a legsúlyosabb mulasztást követik el s nyugodtan nézik türik, hogy a város vagyonával minden ellenőrzés nélkül gazdálkodjanak.

Ime, pocsekölják, kidobják a pénzt — s a vége — deficits kölcsön felvétel. Azok az urak legkevésbé törődnek a város lakosságának érdekeivel. «Rég, elavult kezelési rendszer» szerint rosszul kötekeznek, könnyelműen, meggondolatlanul pocsekölják a város vagyonát

hit, a tudomány könyveit, melyek által a világ egy fikarcnyival sem ment előre a nélkül, hogy mindaz, a mit halandó utjában elgázolt, borzasztó aranyokban felül ne múlva azon eredményt, melyet alkotások arán elért. Miért minden tudás — uly mond' — ingadozni fog az elmentes végleteik között és nem lesz soha sem könny, mely cselehez vezetne. Akár csak Faust panaszos hangját halljuk, mikor azon a szép tavaszi reggelen az életet szándékozik kioltani, mert nagy es buzgó faradsággal atantulván mindent, a bölcselést, a jogot és orvostant, sőt a theológiát is, semmivel sem lett okosabb, mint volt annakelőtte. Van valami Goethe nagy lekeből e kölieményben.

És nem is kell nagy merészség ahhoz, hogy Goethe Faustját tekintsük annak, a mi Vörösmartyt ezen bölcselő ének megírásánál ihlette.

Ott azon tudás után vágyó tökéletesen képzett ferfiu, kit a tudomány nemcsak hogy fel nem emel, hanem megaláz, ki végső tehetetlensége felett kétségbeesve a hüvészetben keres segédelmet; itt a vergődő haz, kit fiainak mult, erénye nem képes megmenteni, hanem ki csak szégyelni kénytelen, hogy nagy fiainak minden dicsősége mellett a posványban kell az iszapot szopva éldgelnie: — mintha egész szépen parhuzamba állíthatók lennének.

Mindenkiben egy visszafojtott korlátokba ütköző, forrongó erő keresi a nyitást, melyen kitörhetne; mindenki világosságot, szabadságot szomjhozik, mindenki eszméket hisz, melyeket a való életben nem talál meg.

— Eszméket, melyek gyujtanak, lelkesítenek — de melyek kijutva a reális világba, elvesztik tartalmukat, üreseké, hivihetetleneké lesznek — Ily szomorú, ily kétségheesetlen szomorú minden.

nem nézik czélszerű e az a mit tesznek, hoz e valami jövedelmele a városnak — nekik mindegy, volt mibe, duskáltak, pocseköltak, szórták a város vagyonát s mikor már nehezen jutott, 40% pótdadót akasztottak a polgárság nyakába — hogy még könnyelműbben gazdálkodhassanak s szórhassák a polgárság s a város vagyonát.

De most már vege. Ők maguk is beláták ezt. A páratlan rossz gazdálkodásnak, az órási pótdadó mellett, is deficit lett az eredménye.

Igaz! Azt a régi rossz gazdálkodási rendszert okvetlenül s mielőbb meg kell változtatni. Utjat kell állni, hogy a tanács jövőben is ilyen könnyelműen gazdálkodjék s kitegye a várost még nagyobb pótdadónak s pénzügyi zavaroknak. A szigorú ellenőrzés el nem maradhat. A z e r ő s k é z n e k m i e l ő b b o t t k e l l e n n i a t a n a c s b a n , h o g y vége szakadjon ennek a jelenlegi gazdálkodásnak

A város hirneve, a lakosság jóléte kívánja ezt s addig is, míg ez az erős kéz megjön, k o r m a n y b i z t o s t k e l l k é r n i , k i m e g v i z s g a l j a a v á r o s p e n z ü g y i h e l y z e t é t s a v á r o s t k i z s a b a d i t s a a b b o l a n y o m a s z t ó p e z ü g y i h e l y z e b ő l , n o v a a t a n a c s r o s s z g a z d á l k o d a s i r e n d s z e r e s o d o r t .

A belényesi választás.

A belényesi választáson történt erőszakoskodásról Kossuth Ferecz az Egyetértesben írt cikket, és többek között a következőket mondja:

Három panaszló sürgöny jött Belényesről, a hol egyébb irant annál kevesebb ok volt az erőszakoskodásra, mennél biztosabb volt a túlnyomó tömegben levő nem magyarajku választók észleleme miatt, a kormánypárt jelöltjének győzelme.

De nem, az nem lehet. Nem lehet hogy az ember örökös küzdesre, homályra leane itélve; nem lehet, hogy annyi nemes fő hasztalan rakta volna minden erejét egybe, hogy az emberiség ügyét előbbre vigye: — nem ez nem lehet, az ellen fellazad szive, lelke, — az emberi lélek nem oly erős, hogy meg tudna tagadni miodezt, a mi szép az életben. — Mint a bösz zsarnok, mikor haragjának vonagló áldozatát látvat visszahökken megrettenten önön műve által — Vörösmarty is megáll és buzdítása romjain ismet latja azt az ideált, mel lekeben él, melyet minden műveben jósolt. Hisz ismét a jövőben, haragja lecsilapul, módot keres, a mely melet e viszonyokhoz simulni lehetne azt mondja: dolgozni kell hangyaszigalommal, eredményt eredményre rakni, hogy eljőjön az idő, mikor szabad lesz az is, a ki most elnyomott, mikor egyenlő lesz minden ember, mikor lehető lesz, hogy

. . . a legutolsó pór is kunyhájában Mondhasza bizton, nem vagyok magam! Testvéreim számos milliók;

Testvéreim, testvéreim az összes emberek mind: világbéke, nyugalom, boldogság.

Milyen szép, mily elragadóan szép e költemény, a modern szellem minden nagy eszméje szól hozzánk a sorok között, tartalma a század vrragnézetén finom eszencziája, telve zzenvenélyes sóhajtsálat kétségbeeséssel és tráni erőlködéssel az emberi áuködést korlátai alól fetmenti.

Ez Vörösmarty filozofijá: pesszimizmussa n mai bélcselet pessimizmusa, világnézete a mai kor világnézete.

Perl Gyula.

A függetlenségi és 48-as párt jeöltje, csakis az utolsó percben lépett fel, abból az elvből indulva ki, hogy a függetlenségi párt még akkor is hitását teljesíti, ha biztos bukásnak néz a szemébe és meglepőszik azzal az eredménnyel, hogy a függetlenségi eszméket ne hagyja elaladni, ott ahol csak lehet, ez a dicső magyar zászló, atyáink és öatyáink zászlója és az a jelvény a mely (hitünk szerint) a haza jövőjének jelvénye lesz.

Nem volt szükség az erőszakoskodásra és mégis, a hozzám egymásután érkező sürgönyök mind erőszakoskodásról panaszkodnak. — Így volt ez — miut jelzem — minden más alkalommal is.

Lojalitásom arra készlet, hogy elismerjem, hogy valahányszor e miatt a miniszterelnökhöz fordultam, mindig orvoslást nyertem: meglehet, hogy Belényesen ez már kézőn volt de csakis a helybeli körülmények miatt.

Ez bizonyítja, hogy éi a miniszterelnökben a szándék és az elhatározás, megtartani azt az ígertet, a melyet széköfoglaló beszédeben tett az ország színe előtt.

Es mégis, a legnagyobb aggodalommal kell, hogy tekintsünk, a jövő választások elé; mert a mint minden egyes közbeeső választásnál felütötte a fejét az erőszakoskodási hajlam a helyszínen kényuraskodó kormány közegek részéről, felő, hogy éppen így lesz az általános választásnál is, a mikor anyagi lehetlenség lesz, minden egyes esetben, orvoslásért fordulni a miniszterelnökhöz és orvoslást nyerni tőle, mint a hogy a közbeeső választásoknál lehető volt.

Ismételjük, hogy a függetlenségi párt elnöke szokott tárgyilagoss és mérsékelt hangján tárgyalja ezt a kérdést, ami ez esetben annál inkább helyénvaló, mert hisz a Belényesen történekről aligha lehet választási atrocitásokat kimagyarazni.

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 1.

— Második nap. —

Kevés érdeklődés mellett folytatták a városi közgyűlést. Pedig egy-két felszólalás volt s a még hátralévő tárgyakat gyors egymásutánban tárgyalták le, úgy hogy a gyűlés 10 órakor véget ért. A közgyűlésről a következő tudósítás számol be:

A képzőművészeti kiállítás költségeire adományozott 500 korona adományozását a közgyűlés tudomásul veszi. Ezzel kapcsolatban javasolja a tanács, hogy a közgyűlés képvisárlásra 1000 koronát szavazzon meg.

Szentesi János a mai pénzügyi viszonyok mellett nem tartja helyesnek a képvisárlást. A kért összeget nem szavazza meg.

Komlóssy Arthur az összeg megszavazását kéri. Csekély többséggel az összeget megszavazták.

Az állandó bíráló választmány jelentését a legtöbbadót fizető bizottsági tagok névsorával bemutatják. Tudomásul veszik.

A házi és gyámpénztárakban levő, de törvényes biztosíték mellett ki nem adható pénzeknek 1901-ik években elhelyezésére nézve javasolja a tanács, hogy a pénzek jövő évben is úgy hely ztessenek el, mint a múlt évben, vagyis $\frac{2}{3}$ -részen az Első Takarékpénztárban; $\frac{1}{3}$ -részen egyelő arányban a többi pénztárakban. A közgyűlés névszerinti szavazással — minthogy a törvény előírja — tudomásul veszi s helyben hagyja a tanács intézkedését.

Az új sertésvásártérre a tanács egy sertesrakodó és iparvágány kiépítését határozta el. A tárgyalások eziránt megindultak a vasuti üzletvezetőséggel s semmi akadály nem mérülhet fel. A vágány kiépítését a vasut a város terhére építi ki. A tanács ezuttal bemutatja a terveket s a költségvetést. Az építési költség 60.000 koronát tesz ki.

A tanácsi javaslat elfogadását kéri az előadó Vecsey Imre t. főjegyző.

Komlóssy Dezső elfogadja a tanácsi javaslatot, csupán a pályafentartására ajánlja, hogy a fenntartást a helyi vasut eszközölje, különben tárgyaljon a tanács az államvasutal is s a melyik olcsóbbá kerül, arra bízzak.

Aczéi Géza partolja Komlóssy felszólalását.

Nagy Jakab örömet fejezi ki, hogy ez az ügy végre elintézés alá kerül. A kiépítésre záros határidő kiűzését kéri. Ideiglenes rakodó ugyan van s ezt ő k Dobieczy üzletvezetőnek köszönhetik, miert is itt mond köszönetet neki, de mégis szeretné ha mielőbb elkészülne a rakodó.

Elnök felvilágosító szavai után a tanácsi javaslatot elfogadják.

A közös hadseregbeli egy éves önkéntesi iskola állandósítása tárgyában tesz előterjesztést a tanács. A hadügyminiszter megtagadja a bérösszeg fizetését s csak az esetben hajlandó az önkéntes iskolát itt állandósítani. A tanács ennek daczára is partolja, hogy a Pavillon laktanya mellett önkéntesi iskola helyiséget építsenek, de csak az esetben, ha a hadügyminiszter biztosítja a várost, hogy az önkéntes iskola mig gyalogság van, Debreczenben lesz.

Herceg János laktanyák helyét népiskolák építését kéri. Nem fogadja el a tanácsi javaslatot.

A tanácsi javaslatot a közgyűlés elfogadja.

Ezután Oláh Károly szólalt fel a „Salétrom” laktanya ügyében s javasolja, hogy a laktanyát átalakítva a tartalekosok és pórtartalekosok beszállítására basználják fel. A laktanya mellé új barak volna építendő s ez szűben 1000 ember volna ott elszállásolható.

A városi tanács javasolja, hogy a laktanyát a felmerülő 51 ezer korona átalakítási költséggel alakítsák át. Ez az összeg az 1901. évi költségvetésbe lenne beállítandó.

A tanács e javaslatát elfogadták.

Az ev. ref. iskolai ifjuság Fazekas Mihálynak felállítandó siremiékére 300 kor. segélyt kért.

A közgyűlés a siremlék költségeinek fedezésére 100 koronát szavaz meg.

A g. kath. egyház által iskola és templom építésére kért 686 kor. értéket kitévő cserépneműeket szavazott meg a közgyűlés.

Majd kisebb ügyek kerültek a közgyűlés elé. A gyűlés 11 órakor ért véget.

Az országos Vörösmarth-ünnep.

— A „Debreczen” távirati tudósítása. —

Kápolnás-Nyék 1900. nov. 30.

A magyarság halhatatlan szellemű apostolának, a költők öreg apjának Vörösmarth Mihálynak országos ünneplése — születése 100-ik évforduló napján — ma vette kezdetét.

A kezdet olyan, mely minden tekintetben méltó a nagy költő adott emlékéhez s a magyar nemzetnek egyik legnagyobb fia iránti hálás kegyeletéhez.

Ma delután ment végbe a költő szülőháza előtt az emléktábla elhelyezésének s leleplezésének ünnepe.

Honfű kegyelettel, magasztos érzéssel álljuk körül a kápolnás-nyéki uradalom gazdaszti lakást, hol a nagy költő életszékrajza kipattant, hol először pillantotta meg a magyar haza felett elterülő égboltozat verőfényét.

Kápolnás Nyék és Velence között, a kies fekvésű velencei tótól mintegy kilométernyi távolban áll az egyszerű, de szép kis hajlék, mely fölött 100 év előtt a magyar nemzet Génusza lebegtetten szeretetteljes szerényait.

Virágos dombon, szép kilátást nyújtó magaslaton áll a régi stíű ház, felfutóval pompázó verendájával.

Oda gyűlt ma a magyarság színe-java,

hogy örök idők emlékezetűl márványba vesse a halhatatlan költő nevét s márvány emléktáblával jelölje meg a szerény hajlék, a mely többet érő kincse a hazának minden fénylő palotánál.

A magyar tudományos akadémia, Kisfaludy társaság, Petőfi társaság küldöttein kívül ott voltak az összes vidéki irodalmi és művelődési egyesületek s törvényhatóságok küldöttei.

Kissé csepegett az őszi eső, de ez nem zavarta meg az ünnep hangulatát és fényes sikerét.

Huszá r Ágoston, Fejérvármegye ősz alispánja hazafias beszédben üdvözölte a vendégeket s méltatta a hely jelentőségét.

Vértesy József székesfehérvári ügyvéd, a rendező bizottság elnöke mondott ezután gyönyörű alkalmi beszédet, mi közben lehullt a lepel az épület baltárszárnyába illesztett vörösmárvány tablaról.

A mintegy másfé méter nagyságu négy-szög alaku kőbe a következő szöveg van bevésvé:

Vörösmarty Mihály emlékének.

Itt született ezer és nyolczszázadik évben a szöveg

S régi dicsőségünk lángszavu énekese. Száz év múlva hazánk az ígert jobb kornak örülne

Emlékét ezer év őrizetere bizá.

MCM. Decz. I.

Alította a székesfehérvári Vörösmarty Kör.

A budapesti tudomány egyetem s vidéki akadémiai ifjusága nevében Bárány, a műegyetemi kör elnöke szölt még pár lelkes szót s elhelyezte az emléktábla mellé a magyar ifjuság koszoruját.

Ezután külön vonat hozott bennünket Székesfehérvárra, hol az ünnep tulajdonképeni fő-része holnap fog lezajlani.

Benedek János.

Színház.

Köztisztaság a színháznál. Többször tettük szóvá azokat a miserábilis köztisztasági s az egészséget is veszélyeztető viszonyokat, melyeket a színházban tapasztalunk. A főmérnök urnak és társainak, kiknek kötelessége lenne ezen az állapoton változtatni, úgy látszik a „sok bokros teendő”-től nem jut ideje arra, hogy ezen segítsenek. A folyosókon olyan pelletrács bűz van, hogy a közönség állandóan parfümös üvegeket hord magával, ellensúlyozásul az egészséget is veszélyeztető szagnak. Annyit csak megtehet a főmérnök, meg Komjáthy direktor is, hogy karbolpotatja azokat a helyeket, hol erre szükség van s ezáltal elejét veszi a már tőrhetlen helyzetnek. Vagy talán erre sincs pénze a városnak? Azt hisszük, hogy bérházak építése mellett erre is tud szerezni néhány forintot a főmérnök — de az nem — kérjen kölcsönt a város terhére $6\frac{1}{2}$ %-os kamattal Komjáthytól, s talán fog adni s akkor jut karbolra is.

Tetemrehívás Nagyváradon. Az „M. Sz.” írja: Egyik nagyváradi lapban jelent meg a következő «ártatlan» apró hirdetés:

Színész nő,

fiatal, csinos, feltétlen gavalér ur emberrel óhajt megismerkedni, ki őt anyagilag támogatná. Levelek «Színész nő» címén a kiadóhivatalba kéretnek.

Ezen a hirdetésen annyira felháborodtak a nagyváradi szintársulat nőtagjai, hogy követelni fogák Somogyi Károly szinigazgatótól hogy az illető apró hirdetéses művésznét fűrkészse ki, s azonnal zárja ki a szintársulat kötelekéből. Az igazgató ezt meg is ígerte s így, ha megtudják a nevét, alkalmasint ki is zárják a szintársulattól. Az egész pikáns afférban az a legpikánsabb, hogy nem tudják,

melyik színész tette közzé az inkriminált apróbirdeket. Más szóval:
— Mindenki gyanús, a ki (Arany János — Tetemrehívas.)?

* A nagyváradai színház állami szubvenciója. Kevés olyan szerencsétlenül épült új színház van a vidéken, mint a nagyváradai Színház. — A kevés szakértelemmel konstruált nézőter alig képes esténként 500 frtot kiaralni a jegyekből, a mellett a színházigazgatótól elsőrendű erőket és előadásokat követelnek a nagyváradiak, a kik beleölvén összes nélkülözhető pénzüket a színház építésébe, most nem adhatnak városi szubvencziót a nagyváradai színházigazgatónak. Mindezzel szemben Somogy Károly nagyváradai színházigazgató máris érzi, hogy a színház bevételei alig képesek fűződni a kiadásokhoz. Hogy ebből az irreális mérlegről komoly baj ne haramolhasson az új nagyváradai színházra, az ottani színházigazgató elhatározta, hogy a tanács útján fölkéri a közgyűlést, hogy küldjön feliratot a kormányhoz a színház anyagi támogatása érdekében. Az országos színházügyi bizottság illetékes helyen bizonyára kellőképp megfogja magyarázni, hogy nagy erkölcsi határya volna az az egész magyar színházra ha egy színházigazgató és a vezetése alatt álló társulatot a magyar művészetnek egy ujonnan épült várában erné valami baleset.

H I R E K .

* Istentiszteletek. Nagytemplomban : Dicsőfi József. Kistemplomban : Szabó Bertalan s. lelk. Ujtemplomban : K. Tóth K.. Ispotály templomban : Mitrovics Gyula. Szegény házban : Hajdu Zsigmond püsp. titkar.

Adventi urvacsora osztás mindenütt. Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos tőseperes tart istentiszteletet.

* Társasvacsora. — A függetlenségi és 48-as partintéző bizottsága a párt szervezkedés alkalmából a párttagok részvételével **t á r s a s v a c s o r á t r e n d e z .** A társasvacsora f. 1900. évi december 1-én, Szombaton este 7 órakor a »Korona« vendéglő nagytérképében lesz.

* Miniszteri biztos Debreczen városánál. A ma először napvilágot látott Uj Debreczeni Friss Ujság első cikkében a város pénzügyeivel foglalkozik. Több kevesebb tájékoztatólagos ir a dolgról, a mely ellen különben semmi kifogásunk sincs. De van egy alapos tévedése a cikknek, amelyet minthogy pártunkat érint nem hagyhatunk szó nélkül. Azt írja a jelzett lap, »hogy a függetlenségi párt a közgyűlés előtt tartott értekezletén azt határozta, hogy a városi vagyon megvizsgálására miniszteri biztost fog kérni.« Ez nem áll, ezt a debreczeni függetlenségi párt nem ezt határozta. Határozata az volt, hogy ha a közgyűlés nem fogadná el a párt javaslatát, mely a városi gazdálkodás tüzetes megvizsgálását célozza, fogja kérni a miniszteri biztos kiküldetését. Ennyi az egész, ez felel meg a valóságnak.

* Hírlapterjesztő vállalat Debreczenben. Székely Imre a »Dongó« szerkesztője »Hírlapterjesztő vállalatot« létesített Debreczenbe. A budapesti összes napilapok és folyóiratok, valamint a bécsi lapok debreczeni előfizetőinek figyelmét fölhívjuk arra, hogy a »Hírlapterjesztő vállalat« (Miklós-utca 1. sz.) kiadóhivatalában bármely fővárosi, vagy más hol megjelenő lapra előfizetések elfogadtnak. A lapok, amelyeket a »Hírlapterjesztő vállalat« útján rendelnek meg, csak úgy, mint eddig postán, külön cím-szalag alatt érkeznek az előfizető nevére, illetve címére és azokat a postahivatal már a déli órákban külön külön ezen célra alkalmazott lapkihordók által kézbesíteti. A megrendelőknak nem kell postautalványt írni, a postautalvány feladásával

nem kell bibelődni és még a postautalvány bélyegköltségét is megtakarítja.

* Járvány a gyermekek közt. S a r v á r y Gyula dr. Debreczen főorvosa sürgős jelentést terjesztett a pogármester elé, melyben a Vigkedvü Mihály utcai elemi iskolában a Vigkedvü Mihály utcai elemi iskola első és második osztályának sürgős bezárását kéri, mivel a gyermekek között járványszerű eg lépett fel a fültömrigylob. A pogármester az iskola bezárását elrendelte. Ebből az esetből is láthatjuk, hogy Debreczen közegészségügye mennyire mögötte áll egy a legkisebb városoknak is. Egyik járványos betegség a máik után lép fel s a tanácsnak eszébe sem jut, hogy legyen valami a közegészség javítására. Igérik évék óta a csatornázást, a vízvezetékét — de csak igérik. Persze a sok dolog megemésztii az urakat a városban. Bizony a sok dologért magasabb fizetést is érdemelnének.

* Vörösmarty ünnepély a főreáliskolában. A debreczeni állami főreáliskola önképzőköre ma d. e. 10 órakor Vörösmarty Mihály születésének százados évfordulóján ünnepélyt rendezett, melyen a tanári karon s az ifjuságon kívül szép szamu közönség volt jelen. Az ifjusági zenekar nyiánya utai dr. K a r d o s Albert tartott szép megnyitó beszédet. A beszéd a következők:

A magyar nemzet szemében az irodalom soha sem volt csupán könnyű kedvtelés, léhsjáték, időtöltő mulatag; sem író, sem közönség nem nézte annak. Hitbeli megújodást, lelki üdvössége keresett benne a XVI. század bibliafordítója s egyházi énekszerzője, a török elleni élet-halál harcra, a mindenféle áfionttól való szabadulásra buzdított vele Zrínyi, ego idegen gyűlöletet és langoló szabadságszeretetét hirdették a kuruzdalog, a magyarságot s kivált a magyar nyelvért való rajongást fejezte ki benne Bessenyei és Kazinczy, a mult dicsőséget és egy veszendő népet siratott el általa Berzsenyi és Kölcsey, új lelket, a merész haldadás szellemét lehelt, tette, ujjá teremtő munkára való lelkesedést, emberi és nemzeti jogokért való önfeláldozó küzdelmet hangoztatott a dal segítségével egy egész költői nemzedék Kisfaludy Károlytól Petőfi Sandorig, a száz sebtől verző nemzetet az irodalom irjával vigasztalta és orvosolta, a haldokló hazát a költészet varázs-vevsejével elesztette és halottaiból föltámasztotta Arany, Tompa, Jókai, hogy a szomorú kor többi virrasztóját ne említem.

De a magyar költő nemes, magasztos hivatását senki komolyabban, méltóságosabban fel nem fogta, mint Vörösmarty Mihály, kinek dicső emlékét akarjuk e mai napon, születésének 100-ik évfordulóján megünnepelni. Senki sem érezte mélyebben, mint ő, hogy a költő csak akkor érdemli meg nevé, ha vissza tudja adni mind azt a szépet és jót, a mi az egyén, a nemzet és az emberiség lelkében él. Senki sem volt mélyebben agybatva attól a gondolatától, hogy a magyar költő és magyar hazafi egy anyaméhből született sőt egy azon test és lelek, hogy a költő munkássága a haza szolgálata. Senki sem volt mélyebben meggyőződve arról, hogy Árpád es hadrontó dalainak fölébresztésétől függ a nemzetnek is fölébredése, hogy csak a hazához való rendületlen hűség hozhatja el a j o b b k o r t, m e l y u t á n b u z g ó i m á d s a g e p e d e z s z a z e z r e k a j a k a n. Végül senki mélyebben össze nem forrasztotta a maga életét a hazaeával, mint Vörösmarty, a ki csak addig akart élni, míg a honnak él, de a ki a haza omladekain reszketve omolt szét lélekben és majd testben is.

De csak testben, mert, hogy lelke, a magyar költő és magyar hazafi tokéletes eszménye él, sőt örökre élni fog, azt a mi ifjusági önképzőkörünknek mai szerény ünnepi gyűlése bizonyítja, melyet ezenel megnyitok. A beszédet eljenzéssel s tapssal fogadták.

Az ünnepély többi része a következő porgram szerint ment végbe:

Szózat. Szavaltá Dimáb Géza VIII. o. t. 4. Vörösmörthy emlékezete. Ünnepi beszéd, tartotta Schwab Béla VIII. o. t. 5 Szep

Honka. Zenekisértettel szavaltá Spitzer J. VII. o. t. 6. Zalán futása. Értékezés felolvasta Szep J. VIII. o. t. 7. Kege düszoló, előadta Schwarz József VIII. oszt. t. 8. Kis gyermek halálára. Szavaltá Goldstein David VIII. o. t. 9. Csongor és Tünde. Értékezés. Felolvasta Ficher J. VIII. o. t. 10. Vén cigány. Szavaltá Bisothka János VIII. o. t. 11. Induló. Előadta az ifjusági zenekar.

* Az izr. nőegylet estélye. Kárnévál a bohó, csörgő-sipkas hercegz uralmának ideje következik. Ide s tova itt a tél, a mikor hiába legszebb szórakozás a táncz, melynek Debreczenben olyan sok-sok hive van.

S most hogy ossiáni köd borítja a várost s a sétatát is lehetetlenné teszi a sörün hulldogaló őszi eső, s most, hogy kezdetét vetek az uoalmas, de mégis kedves zsurok, a társas-körök, egyesületek mit is tehetnek egyebet, minthogy mindnyajunk örömeire mulatságok rendezésen fáradoznak.

Első ezek között a debreczeni izr. jól tékony nőegyesület, amelynek sikerült mulatságai szinte híresek s jó emlékekben vannak a közönsének.

December 9-én szombaton lesz az estély hangversenyyel egybekötve. Fő vonzereje lesz az estélynek az »Eleven Ujság« hol a debreczeni szépleányok, kik valóságos művészek a szórakoztató mulatságok kielégítésében s keresztüvitelében szerepelnek.

Az estély főnyes lesz és melő az izr. jótékony nőegylet multban rendezett mulatságaihoz.

A hangverseny s estély érdekességét emelni fogja F á y Flora és B ó d i Ella közreműködése, továbbá — és ez kiemelendő része a mulatságnak, hogy azon közreműködik a magyar irodalom egyik ki ünösége Szomahazy István jeles író. A nőegylet elnöksége az »Eleven Ujság« rendezésére Pataki Bélát szintársulatunk jeles tagját kérte fel, a kinek vezetése mellett a próbák már serenyen folynak. A nőegylet elnöksége ezuton keri fel azokat, kik a páholyokra előjegyeztek, azokat most már átvehetik

* Egyféle becsület. Hála Istennek ott vagyunk, hogy a becsület kérdésében nem nem történik megküönböztetés s éppen a főispán karból van férfi, aki ki meri mondani, hogy e »egyéni és hivatalos becsületet egymástól elválaszani nem tudja.« Vagyis egy lovagias jegyzőkönyvben agyon van ütvé az eddigi praxis, ami külön választotta az egyént és tisztviselőt s szült olyan monstrumokat, amelyeknek tisztán ragyogott az egyéni becsületük, mert az gondosan el volt választva a hivatali becsülettől. Annyi politikai, különösen választási visszaéletek — kimondhatjuk egyenesen — vétség és bün tudott menekülni a megtorlás elől, mert a legkorrektebb gentlemannként viselkedett az, aki az ő hivatalában a leginfamisabb visszaéleteket követhette el »egyéni integritásának a teljes ép-sében tartásával.« Az Osztrólczy-Vézi-féle párbjsjűgyban kelt az a jegyzőkönyv s mi azt barmely jövendő konfliktusra nézve nemcsak tudomásul vesszük, hanem fel is jegyezzük. Abból az okból, hogy konstatajuk, vajjon ki az, aki a precedens után kétféle — egyéni és hivatali becsülettel reprezentálni mer.

* Keresk. ifjak önképző egyesülete a december hó 15-én tartandó szavallattal egybekötött felolvasási estélyét, a keresk. akadémia disztermében fogja megtartani, mely alkalomra dr. Boldizsár Kálmán ur felolvasással fog közreműködni.

* **A debreczeni jogászönképző kör estélye.** A debreczeni joghallgatók önképző köre december hó 6-án a zenede disztermében felolvasó estélyt rendez. A felolvasó estélyen közreműködnek **P e r e n y i Margit**, **T a n a y F r i g y e s** szintársaink tagjai is.

* **Uj ügyvéd.** A debreczeni ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Széllós D. Dezső ügyvéd, Debreczen székhelyiül az ügyvédek nevjegyzékébe felvétel. Lakása és irodája Nagy-Hatvan-u. 13 sz.

* **A ref. egyház gazdasági bizottságának ülése.** A debreczeni ev. ref. egyház gazd. bizottsága 1900. év. decz. hó 1-én d. u. 3 órákor az egyház tanács termében ülést tart. Tárty: folyó ügyek.

* **A photoplastikonban** a párizsi kiállítás közkívánatra meg 3 napig lesz kiállva a városi bérházban. Azután új csoport következik. Ajánljuk a kedvező alkalmat, nezzé meg ki ki ezen érdekes kiállást.

* **A Kosmos vetítő színház** holnap d. u. 1/2 5 és este 1/2 8 órákor lesznek a Bika szálloda disztermében bemutatva.

* **Meghívó.** Folyó hó 17-én vett jegyzőkönyvi kivonat alapján tisztelettel kérem mindazon tagtárs arakat, kik körünk tanczestélyének rendezésében ezideig részt vettek avagy körünk érdekeinek előmozdítás céljából abban résztvenni ohajtnak. Sziveskedjenek — a rendező bizottság megalakítása végett — szombaton, december hó 1-én d. u. 6 órákor a jogász és tisztviselő kör helyiségben megjelenni. Debreczen, 1900. november 27. Dobieczky.

* **A nyomor gyermeke.** Kassáról jelentik a következőket:

Egy jómódu uriaszony Rottmann Sámuelné lakasára sáppadt arcu, beesett szemű fiatal asszony alított be tegnap este.

— Videkről jöjök, mondotta, nagyon elfáradtam, engedje meg jóaszonyom, hogy míg kis lánykamat megszoptom megpihebegek lakásába. Nagyon éhes lehet már szegény.

A jólelkű uriaszony szívesen engedett kérésének a szegény asszonyt székkel is megkínálta.

Alig ült le az ismeretlen asszony a kis poronty egyszírré csak sirni kezdett.

Nagyon beteg szegényke, emegyek a patikába, hozok egy kis hebetat neki.

Azzal gyorsan távozott s nem is jött vissza többé.

Fölbontották a gyermek pólyáját s itt egy czeruzával írt levelet találtak.

Ez volt bele írva:

„Kérem szépen gyermekem megtalálóját, sziveskedjek egy kicsit gondolni reája, mert én nem tartozom többé az éők sorába. Gómör megyéből hoztam a Jolankamat.”

Szegény anyat keresi a rendőség, az elhagyott gyermek keserve en sir az édesanyja után, aki úgy lehet hogy már nincs is az élok sorában.

* **A legjobb karácsonyi ajándék gyermekek számára.** Majdnem óriási sikert ért el az utolsó évtizedben egy játék- és foglalkoztató szer gyermekek számára, amely külső alakjával keveset mutat, amelyben azonban minden más játékszerrel szemben oly sok előny foglalatik, hogy neki tényleg egy magas maradandó érték tulajdonítható. Mi a Richter F. Ad. és társa bécsi cégnek Horgony-Kőépítő szekrényeit értjük. A technika minden ágazatában való haladás korszakában igazán értékkel bír, ha már a gyermekben a forma és alaki szépség iránti érzék éleszterik és hogy ez más foglalkoztató szer által hasonló tökéletes módon el nem érhető, azt bizonyítja egy tekintet az alaktelt mintaapokra, amelyek könnyű mintával kezdve, lassankint nehezebb mintára térnek át.

Maguk a kövek igen tisztán vannak kidolgozva és lehetővé teszik a gyermekeknek a könnyű és biztos felállítást. Egy nem megvándó előnye továbbá a szekrényeknek azok nagy tartóssága, mert esetleg elveszett kövek mindenkor pótolhatók és maguk a szekrények is kiegészítőszekrények hozzávásárlása által tervszerűleg nagyobbíthatók.

* **Mit vegyünk férfiaknak karácsonyra?** Határozottan a legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok férfiak részére Schwartz Dániel tájtekpipa metsző üzletében a Bika szálloda épületében kaphatók u. n. csakis valódi tájtekpipák és szipkak, mind-n általában és árban, valamint bőrből pénz, dohány és szivartarczak, sétapalczák ezüst foggantyúval már 4 frittól kezdve. Sakk és Domino játékok a legjutányosabb árban. Monogrammos és czimeres pipák mielőbb megrendelendők, hogy a kellő időre elkészülhessenek.

* **Fertőző betegségek ellen,** melyek leginkább az egyszégtelen ivóvíz által terjesztetnek, biztos óvzer a tiszta egyszéges ásványvíz. Felhívjuk tehát olvasóink figyelmét a Kristály Szt.-Lukacsfürdői hegyi forrás hirdetésére.

Nyilt-tér.

Minden nő elragadtatással

gyönyörködik a mi igen solid fehér, fekete vagy színes selyemszövetekből készült, menyasszonyi, bál-, séta és látogatási öltözékekben. Magánfeleknek postadíj és vámmentes széküldes a legolcsóbb en gros árakban. Mintak kivanatra azonnal. — Schweitzerba 2-szeres leveldíj szükséges. (4.)

Union selyemszövőgyár
Adolf Grieder & Cie Zürich (Schweicz.)
Ír. udv. szállítók.

Üzletátvétel.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a **Szabó Zsigmond** cég alatt az 1882-ik év óta fennálló jó hírnevű

fűszer, csemege és borüzletet

(Piacz és Hatvan-utca sarak) az örökösöktől megvettem és azt

Komlóssy Lajos

törvényszéki legbejegyzett cég alatt saját számlámra vezetem tovább.

Célom bel és külföldön huzamos időn át szerzett tapasztalataimat t. vevőim érdekében értékesíteni; pontos és figyelmes kiszolgálással az elődöm iránt is tanusított bizalmat és jóakaratot a magam részére biztosítadi.

Magamat a n. é. közönség szíves jó indulatába ajánlva és pártfogását kérve

Teljes tisztelettel vagyok

Komlóssy Lajos.

Senzációs ujdonság!

Petroleum-izzó-égő

PITTNER

Előnyei: Minden 4 Amtres petroleum tartályra alkalmazható. Átmérője felesavarható. Kezelése és szerkezete igen egyszerű. Kifogástalan korom, szag és veszély nélküli égés, vakító, fehér fény kb. 80 gertya lángig. Egy liter közönséges petroleum 15-16 óráig elegendő, tehát

a legnagyobb megtakarítás óriási hatás mellett. Prospectus ingyen és bérmentve.

Lenner Alfred, Bécs

VII. Schottenfeldgasse Nr. 56.

BRADY-féle Máriacelli gyomorcsseppek

nagyszerűen hatnak **gyomor bajoknál**, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes hazi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, fel-fujság, savanyu felbűffogós, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sargaság, undor és hanyás, gyomorgörccs, szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a mennyiben ez a gyomortól származott **gyomortulterhelésnél**, ételekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoikaknál.

Említett bajoknál a **Brady-féle MARIACELLI GYOMORCSEPPEK** évék óta kitűnőek bizonyultak, amit száz meg száz bizonyítvány tanusít. Vetelnél csakis **Brady-féle MARIACELLI gyomorcsseppek** kerendők és vizyázni kell, hogy az a fenti védjegy és aláírással ellátva legyen és arra, hogy a régi hírnevű valódi Brady-féle MARIACELLI gyomorcsseppek üvegeje 40 krba, kettős üvegeje 70 krba kerül, holott a **nem valódi, utánzott és csekély értékű**, olcsóbb árban, többnyire 35 krért arusittatik.

Carl Brady, Apotheke zum „König von Ungarn“ Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi foraktár: **Török József** gyógyszerész BUDAPEST, Király-utca, 12 sz. KAPHATÓ DEBRECZENBEN: Tóth Bela, Mihalovits István, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamassy és Balázs gyógyszerészeknél. — DIÓSZEGEN: Vaday Ignác, ERMIHÁLYFALVÁN: Mátray István, HADHÁZON: Farkas Ödön. KABÁN: Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

A legjobb

harzi énekeseket

mely bangnak és triázokat küld utánvét mellett 8-tól 20 márkáig 8 napi próbaidőre, esetleges becserelés mellett

W. Heering St. Andreasberg Harz 427.

IMAKÖNYV.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék.

KOVÁGS SÁNDOR

imakönyve az evangéliom népe számára.

Az egyházi irodalomban egyedül áll tartalmával, diszes kiállításával és olcsóságával. A protestáns imádságok gyöngyeinek gyűjteménye, igazi hézagpótló mű, a minék egy protestáns családból sem volna szabad hiányozni.

Kapható a „B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaság”-nál Balassa-Gyarmaton.

Csinos keménykötésben — — — 1 K. 60 fill.
Diszes angol vászon kötésben, aranyfűzővel, finom miniszter papíron — — — — — 5 K. — fill.
Elefántesont-utánzat, vagy diszes bőrkötésben, aranyfűzővel, pergament papíron diszes csattal — — — — — 8 K. — fill.

A lelkész vagy tanító urak, ha legalább 10 megrendelőt gyűjtének 20% engedményben részesülnek.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Ermelléki és sestakerti

őborok kaphatók 50 litertől feljebb 25 krjával Péterfia u. 18 sz. a.

Gyárkérmények, kabanbela- lazások, gép- alapok és mindenféle díszkőmives munkák, valamint nedves falaknak tökéletes szárazzá tételét jótállás mellett elvállalja **Szathmáry József** építő mester. Debreczen, Erzsébet-ut 29.

Azonnal kiadó lakás.

József kir. herceg utca 8 sz. ház földszintjén **5 szoba az utcára** kiadó. Értekezhetni ott helyben a házmesternél és Sesztina Lajos piac-utcai, vagy Kardos László Kossuth-utcai üzletében.

Cseplőgéprések, lendkere- kek, tengelyek, nagy vasajtók és vas ablakrácsok, kovács vas kapható **Klein Jakab** ócska vas- áru telepén Piac-u. 26. Nagy trafik udvarán. Ugyanott a legmagasabb árbau veznek át ócska vasat és mindenféle fémét.

2 bolthelyiség a kereskedő tarsulat palotájában Piac-u. 8 sz. egyik azonnal, másik 1901. újévtől kezdve kiadó. Értekezhetni bent az udvarban a háznagynál.

Német társalgó és nyelvtanítóknak ajánlkozik művelt házhoz, lakás és ellátás ellenében, vagy esetleg más megállapodás szerint, egy teljesen megbízható, érett koru, jó házból való külföldi német ur, legjobb bizonyítvánnyal, Kérdések leveliben Sz. E. 33. cím alatt a lap kiadóhivatalába intézendők.

1812—1900,

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni ipartestületnél lemondás folytán megüresedett 2400 korona évi fizetéssel egybekötött jegyzői állás betöltendő lévén, az erre vonatkozó pályázatok az Ipartestület előjáróságához czimezve legkésőbb **f. évi decz. hó 15-ig** ajánlott levélben küldendők be.

Ezen állást csakis oly pályázó nyerheti el, ki a 4 évi jog és államtudományi tanfolyam bevégzését igazolja s ki az állás elfoglalása előtt 1000 [egy ezer] korona óvadékot nyújt.

Előnyben részesül a fent említett képzettség igazolása mellett az, ki máé ilyen állást elfoglalt, vagy az ipari ügyekben jártasságot szerzett.

A jegyzői állás a decz. havi előjárósági ülésen választás után fog betölteni s megválasztott köteles lesz állását az értesítéstől számított 14 nap alatt elfoglalni.

A szolgálatra vonatkozó szabályzatok és feltételek a hivatalos helyiségben (Debreczen, Simonffy-u. 1 sz.) betekintethetők, esetleg levélbeli megkeresésekre megküldetnek.

Kelt a debreczeni ipartestület előjáróságának 1900. é. nov. hó 29-én tartott ülésében.

Debreczen, 1900. nov. 30-án,

Tóth Kálmán
elnök.

A kontinens legnagyobb szappangyára

Savonnerie Maubert

Páris-Bruxelles-Lille.

17 elsőrendű kitüntetés.

Alapítva 1820.

Ujdonság: **Le Cendrillon**
(Hamupipóke)

az előkelő világ kedvenc szappana. Ezen finom illatú szappan kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszer-tárában. V. zérképviselő: **Neumann József**, Bpest, VI. Lázár-u. 8 szám.

Legjobb minőségű

Gyümölcs- főzelék- hus **KONZERVEKET**

ajánlja a

CONSERVEN-AKTIEN-GESELLSCHAFT,

előbb Jos. Ringler's Söhne, cs. és kir. udv. szállítók

Bozen (Dél-Tirol.)

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Fenti készítmények a legtöbb előkelő csemegeüzletben kaphatók.

Nagy jövedelem

esetleg

jó mellékkereset

kinálkozik igyekvő, beszélő tehetséggel bíró uraknak, kik egy pénzügyi egyesülethez, minden társadalmi körben könnyen található érdeklődőket szereznek.

Dr. J. G. POPP-féle

ANATHERIN

cs. és kir. udvari fogorvos **Wien, 13/6.** Csak akkor valódi, ha a kék címkén francia arany nyomásban ezégem látható.

természetes szájviz, drága gyökerekből és növény gyantákból, meglepően kedvező hatása van mindenféle fogfájdalmak ellen, a fogak és szájüreg épségére, mert ez nem vegyileg, savakkal készített szájviz mint a legtöbb, melyeket 2. mostanában ajánlanak. Ára írt 1.40. l.— 0.50.

Kapható Debreczenben **Tóth Béla** és **Mihalovits István** gyógyszer-tárában, továbbá a legtöbb gyógyszer-tárban és illatszerkereskedésben.

Fizetési zavarokba

jutott kereskedőket, gyárosokat és iparosokat — ha már csődben vannak is — bárhol laknak, gyorsan és méltányosan kiegyeztet és ügyeit rendezi egy régi jönevű bejegyzett cég.

Perek, foglalások rendeztetnek és a kiegyezéshez szükséges tőkét méltányos feltételek mellett előteremti.

Ajánlatok

Streng-Solide No. 1005.

Zitter Annoncen Exp. Wien. VII/2. Mariahilfer-shasse 2. intézendők.

Allandó nagy raktár a pályaudvaron.

AJÁNLOK

háztartáshoz

magyar szalon és porosz kőszemet, legkitünőbb minőség és legolcsóbb árban.

Uj! Most érkezett Uj!

Tojás alakú szalon szén egyenrangú a porosz szénnel métermázsánként **4 korona** zsákokban házhoz szállítva. — Pontos súly szigoruan ellenőriztetik.

Becsés rendelményeket kér

Hevesi Gyula

Bankpalota, földszint 10.

Kufeke-féle gyermekklisztj

Magyarország, Auszria, Németország, saj. legelső hozzáértői ajánlják **Legjobb és legolcsóbb fájdalomcsillapítás egészséges és bélelbeteg gyermekeknél** Kapható minden gyógyszer-tárban, Magyarországon és a gyárnál **R. KUFÉKE, WIEN, VI/2.**

A Kosmos

különleges vetítőszenjátékok
vasárnap, december 2-dikán
d. u. 1/2 5, és este 1/2 8 órakor

a „BIKA“ szálloda
disztermében

lesznek láthatók.

Beléptidj első hely 1 kor. 60 fill., másod-
dik hely 1 kor., harmadik hely 60 fill.
Tanulók minden helyen félárat fizetnek.

HELTMANN

physikus.

Az 1-58 év óta fennálló dusan felszerelt

BUTOR-

üzletünket

VARGA és FLASCHNER

cég alatt megnyitottuk:

Piacz utca 44-ik szám alatt

(Dr. Ujfalusi féle házban)

hol a legegyszerűbbtől a legdiszesebb ki-
viteü berendezések a legkülönbözőbb st-
lekben, decoratiók a legizsesebb kivitel-
ben jutányos árak és szolid kiszolgálás
mellett beszerezhetők.

353 vhr. szám,
1900.

Árverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881.
évi XL. t. cz. 102. § a értelmében ezen-
nel közhírré teszi, hogy a nyiregyházi
kir. törvényszék 1900. évi 9970. V. számú
végzése következtében Kálnay László
ügyvéd által képviselt Kern Márkus bűd-
szent-mihályi lakos javára Schreiber
Herman h.-nánási lakos ellen 1000 ko-
rona s jár. erejéig foganatosított kielé-
gítési végrehajtás útján lefoglalt és 509
korona 52 fillerre becsült bolti felsze-
relvények, bolti áru cikkek és házi
butorok, melyek Landa aer Ignác és fiai
cég javára is felül foglaltattak nyilvános
árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a h.-nánási kir-
jbíróságnak V. 211/4. 1900. számú vég-
zése folytán 1000 korona tőkekövetelés
ennek 1900. évi október hó 24. napjától
járó 6% kamatai és eddig összesen 61
kor. 86 fillér biróilag már megállapított
költségek erejéig Schreiber Herman h.-
nánási lakos üzletében és lakásán leendő
eszközlésére 1900. évi december hó 3.
és 4. napjának délelőtti 9 órája határ-
időül kitűzetik és ahhoz a venni szán-
dókozók oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi
LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében
készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igé-
rőnek becsáron alól is elfognak adatni.
Kelt H.-Nánáson, 1900. évi novem-
ber hó 19. napján.

Muraközy Gábor
kir. bírósági végrehajtó.

Párisi világkiállítás 1900. „Grand Prix“.

Legnagyobb kitüntetés!

7 előbbi kiállításon első díjjal tüntették ki.

Valódi,
csak
ha

a
talpán
van.

Szent-Pétervári
gummi sárcipők
hócipők, Storm slippers.

A gyár naponta
40,000 párt
készít.

Egyedüli képviselők: **Mestorff, Behn & Co. Wien I.**
Kicsinyben minden jobb cipő, gummi és divatáru üzletben kapható.

Serravalló-China bor

vassal,

orvosi kitünőségek által, mint Dr. Braun tanár, udvari tanácsos
Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag Dr. Krafft-Ebing tanár, udv.
tan., Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr.
Nuesse tanár udv. tan., Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner
tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánlatik.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem: XI. orvosi congressus Róma 1894. IV.
Gyógyszerész és vegyészeti congressus Ná-
poly 1894., Olasz általános kiállítás Turin 1898.

Arany érem: Kiállítás: Venedig 1894., Kiel
1894., Amsterdam 1894. Berlin 1895.
Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 1000 orvosi elismervény.

Ezen kitűnő, újra élesztő szer, kiváló íze miatt különösen
gyermek és asszonyoknál szívesen vetetik. Üvegekben 1/2 liter á
frt 1.20, 1 liter á frt 2.20 árusítatik minden gyógyszerárban.

Serravalló gyógyszerár Triesztben,

gyógyszeráru nagybani szétküldési ház.

Alapított 1848.

Alapított 1848.

Ő csász. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékonycélokra szánt XXI. cs. kir. államsorsjáték.

Ezen — Ausztriában törvényszerűleg engedélyezett — egyedüli

pénzsorsjáték

készpénzben 18.122 nyereményt tartalmaz 418.640 korona értékben.

A főnyeremény

200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. királyi lottójövedék kezeskedik.
A húzás visszavonhatlanul 1900. é. dec. 13-án fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjáték osztályánál I. ker. Riemer-u.
7. sz. alatt, lottógyűjtődékekben, dohánytőzsdékben, adó-, posta, táviráda és vasuti hiva-
taloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. — Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen
adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság
államsorsjátékok osztálya.

Nagy karácsonyi és újévi selyemáru eladás Szénásy, Hoffmann és Társa

lyoni és párisi selyemkelme különlegességek áruházában
BUDAPEST, IV. kerület, Bécsi utca 4-dik szám.

Kezdődik november tizenötödikén és tart december végéig.

A többek között a következő áruk kerülnek eladásra:

Liberty merveilleux, tiszta selyem, több mint 150 színárnyalat m. 78 kr.
Mosobársonyok, méterje . . . . . 75 kr. és feljebb
Lyoni foulard japon és chinai selyem, méterje . . . 58 kr. és feljebb

Mosóselyem, valódi mosható, 80 cm. széles. méterje 95 kr. és feljebb
Taffetas. csikos és kockás, garant. tiszta selyem . . . 98 kr.
Fekete mintázott selyem, garant. tiszta selyem, . . . 85 kr. és feljebb

Szíves figyelmébe ajánljuk maradék-osztályunkat, hol blouzok, egész toiletek és juponokra alkalmas maradékok rendkívül olcsó áron kaphatók. A fentebbi szabott árak nov. 15-től december végéig érvényesek. Cégünknel a tulbecslés teljesen ki van zárva, mivel az árak minden egyes cikkben számokban láthatók.

Vidékre mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Erzsébet szőlőtelep.

Szőlővessző eladás.

A gr. Dégenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak tulajdonát képező „Erzsébet” szőlőtelep kitűnő minőségű fajtisza szőlővessző terméséből ez évben mintegy 500.000 darab eladó és pedig:

I. Két éves gyökeres.

Olasz rizling, kadarka oportó, nagy-burgundi és kövidinka őszi szállításra ezrenként 20 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 22 korona.

II. Sima vessző

Olasz rizling, kadarka, oportó, nagy-burgundi, kövidinka, ezerjő és zöld szilvái őszi szállításra ezrenként 5 kor. 1901. tavasszal átvéve ezrenként 7 korona.

III. Csemege szőlővessző.

Fehér és piros chasselas és passatutti őszi szállításra ezrenként 10 kor., 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 12 koronáért.

Nagyban vásárlásnál 10% engedmény.

A megrendelés eszközölhető az „Erzsébet” szőlőtelep irodájában Debreczen, Kossuth-u. 32.

1380/1900. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 3080/2 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Steier Gyula részére Krámer Ede debreczeni lakostól 894 kor., ennek 1899. évi január hó 1 napjától számlandó 5 % kamatai és eddig összesen 70 kor. 46 fil. perköltség erejéig 1900. évi augusztus hó 27-én bíróság lefoglalt és 1330 kor. becsült butorok és egyebekből álló ingóságok 1900 évi december hó 6-án délelőtt 10 óraker kezdetét veendő és Deák Ferencz utca 6. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1900. évi nov. hó 5-én.

Sngár Gyula.

bir. kiküldött.

Karácsony és Újévre Fisch Testvérek

DEBRECZEN,

Piacz-utca 40., a Hungária kávéházzal szemben

elősmert legolcsóbb bazár-üzletében

rendkívül olcsó árban beszerezhetők:

Gyermek játékok, Francia babák, Baba kocsik, Hinta-lovak, Richter kőépítő szekrények, Várak és katonák, Társas játékok, Alkalmi és névnapi ajándék-tárgyak, Képes levelező lapok, Albumok, Bársony varró dobozok, Arczképek, Albumok, Emlékönyvek, Himzett szivar és cigaretta tárczák azonkívül számtalan itt fel nem sorolható

játék, disz- és ajándék-tárgyak

nagy raktára.

Nélkülözhetlen és felülmulhatlan, hatásában csatlhatatlan.

Világezzik, kivitel minden országba,
Chief-Office 48. Brixton-Road. London S W.

A legmegbízhatóbb, legjobb s az egész világon dicsért és legkeresettebb háziszser a gyógyszerész

A Thierry balzsama.

Felülmulhatatlan minden mell, tüdő, máj és gyomor bajokban, valamint minden belső betegségnek. Külsőleg a legeredményesebb

sebgyógyítószser.

Csak akkor valódi, ha az üvegen, az egész művelt világon bejegyzett zöld „APÁCZA” védjegy van és ha az ön elzáron a czég, valamint e szók: **Allein echt** bepréslve látszik. Évi termelés bebizonyíthatólag 6 millió üveg. Postán, bérmentes szétküldés, 12 kis üveg vagy 6 dupla üveg 4 korona. Egy próba üveg használati utasítással és a főraktárak jegyzékével 1 kor. 20 fillér. — Szétküldés az összeg előzetes beküldése mellett

A. Thierry centifolia kenőcse

(csodakenőcsnek nevezik),

utólérhetetlen szívó erejű és gyógyhatású. Operációkat többnyire feleslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves gyógyíthatatlannak tartott csontszut, ujjában pedig egy 22 éves nehéz sákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus hatású és mindenféle gyuladásoknál, sebeknél gyorsan enyíti és eloszlatja a fájdalmakat, biztosan eltávolítja az idegen anyagokat. Egy tégely az összeg előz tes beküldése mellett 1 kor. 80 fillér. Nagyobb rendelmenynél olcsóbb. Kimutatható évi termelés 100.000 tégely.

Mindkét szerről egész könyvtár áll, elismerő és köszönő iratokból, a föld minden országaiból rendelkezésre. Kerüldök az utánzatok és vigyázní kell a tégelyen beégetett cégre: „Apotheke zum Schutzensel des A. Thierry”. A hol főraktár nincs, ott directe kell rendelni, nehogy hamisításokat szerezzenek be. A czim a következő:

Apotheke A. 'Thierry' Fabrik Pregradában

Rohitsch-Savanyukut mellett.

(A cs. k. állami hivatalnokok szövetségének szállítója.)
(Contractor of the War-Office and The Admiralty, LONDON.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.